

Revisiting Har Horeb: Pre-Tisha Be'av 5780

Source 1: Sefer Devarim Ch. 1

א אֵלֶּה הַדְּבָרִים, אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל-כָּל-יִשְׂרָאֵל, בְּעֵבֶר, הַיַּרְדֵּן: בְּמִדְבַּר בְּעַרְבָה מוֹל סוּף בֵּין-פָּאֲרָן וּבֵין-תֹּפֶל, וְלָבָן וְחִצְרַת--וְדִי זָהָב.

1 These are the words which Moses spoke unto all Israel beyond the Jordan; in the wilderness, in the Arabah, over against Suph, between Paran and Tophel, and Laban, and Hazeroth, and Di-zahab.

ב אֶחָד עָשָׂר יוֹם מִחֹרֵב, דֶּרֶךְ הַר-שֵׁעִיר, עַד, קָדֵשׁ בַּרְנֵעַ.

2 It is eleven days journey from Horeb unto Kadesh-barnea by the way of mount Seir.

ו יְהוָה אֱלֹהֵינוּ דִּבֶּר אֵלֵינוּ, בְּחֹרֵב לֵאמֹר: רַב-לָכֶם שָׁבַת, בְּהַר הַזֶּה.

6 The LORD our God spoke unto us in Horeb, saying: 'Ye have dwelt long enough in this mountain;

ז פָּנוּ וּסְעוּ לָכֶם, וּבֵאוּ הַר הָאֱמֹרִי וְאֶל-כָּל-שְׂכֵנָיו, בְּעַרְבָה בְּהָר וּבְשִׁפְלָה וּבְנֶגֶב, וּבְחוֹף הַיָּם--אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַלְבָּנוּן, עַד-הַנָּהָר הַגָּדֹל נְהַר-פָּרָת.

7 turn you, and take your journey, and go to the hill-country of the Amorites and unto all the places nigh thereunto, in the Arabah, in the hill-country, and in the Lowland, and in the South, and by the sea-shore; the land of the Canaanites, and Lebanon, as far as the great river, the river Euphrates.

יט וְנִסַּע מִחֹרֵב, וְנִלְךְ אֶת-כָּל-הַמִּדְבָּר הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא הַהוּא, אֲשֶׁר רָאִיתֶם דֶּרֶךְ הַר הָאֱמֹרִי, כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֲתָנוּ; וּנְבֹא, עַד קָדֵשׁ בַּרְנֵעַ.

19 And we journeyed from Horeb, and went through all that great and dreadful wilderness which ye saw, by the way to the hill-country of the Amorites, as the LORD our God commanded us; and we came to Kadesh-barnea.

כ וָאֵמַר, אֲלֵכֶם: בְּאֵתֶם עַד-הַר הָאֱמֹרִי, אֲשֶׁר-יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נָתַן לָנוּ.

20 And I said unto you: 'Ye are come unto the hill-country of the Amorites, which the LORD our God giveth unto us.

כא רְאֵה נָתַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, לְפָנֶיךָ--אֶת-הָאֶרֶץ: עֲלֵה רֶשֶׁת,

21 Behold, the LORD thy God hath set the land before thee; go up, take possession, as the LORD, the God of thy

כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֶיךָ
לְךָ--אֶל-תִּירָא, וְאֶל-תַּחַת.

fathers, hath spoken unto thee; fear not,
neither be dismayed.'

כב וַתִּקְרְבוּן אֵלַי, כָּלְכֶם,
וַתֹּאמְרוּ נִשְׁלַחָה אַנְשִׁים
לְפָנֵינוּ, וַיַּחְפְּרוּ-לָנוּ אֶת-הָאָרֶץ;
וַיָּשְׁבוּ אֵתָנוּ, דִּבְר--אֶת-הַדֶּרֶךְ
אֲשֶׁר נֵעְלֶה-בָּהּ, וְאֵת הָעָרִים
אֲשֶׁר נָבֵא אֵלֵינוּ.

22 And ye came near unto me every one
of you, and said: 'Let us send men
before us, that they may search the land
for us, and bring us back word of the
way by which we must go up, and the
cities unto which we shall come.'

כג וַיִּיטֵב בְּעֵינַי, הַדָּבָר; וְאָקַח
מִכֶּם שְׁנַיִם עָשָׂר אַנְשִׁים, אִישׁ
אֶחָד לְשִׁבְט.

23 And the thing pleased me well; and I
took twelve men of you, one man for
every tribe;

כד וַיִּפְּנוּ וַיַּעֲלוּ הַהָרָה, וַיָּבֵאוּ
עַד-נַחַל אֶשְׁכּוֹל; וַיִּרְגְּלוּ, אֶתָּהּ.

24 and they turned and went up into the
mountains, and came unto the valley of
Eshcol, and spied it out.

כה וַיִּקְחוּ בְיָדָם מִפְּרֵי הָאָרֶץ,
וַיֹּרְדוּ אֵלֵינוּ; וַיָּשְׁבוּ אֵתָנוּ
דִּבְר, וַיֹּאמְרוּ, טוֹבָה הָאָרֶץ,
אֲשֶׁר-יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נָתַן לָנוּ.

25 And they took of the fruit of the land
in their hands, and brought it down unto
us, and brought us back word, and said:
'Good is the land which the LORD our
God giveth unto us.'

כו וְלֹא אָבִיתֶם, לַעֲלֹת;
וַתִּמְרוּ, אֶת-פִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם.

26 Yet ye would not go up, but rebelled
against the commandment of the LORD
your God;

כז וַתִּרְגְּנוּ בְּאֶהְלֵיכֶם,
וַתֹּאמְרוּ, בְּשִׁנְאֵת יְהוָה אֵתָנוּ,
הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם--לְתֵת
אֵתָנוּ בְּיַד הָאֱמֹרִי, לְהַשְׁמִידָנוּ.

27 and ye murmured in your tents, and
said: 'Because the LORD hated us, He
hath brought us forth out of the land of
Egypt, to deliver us into the hand of the
Amorites, to destroy us.'

כח אַנָּה אֲנַחְנוּ עֹלִים, אַחֲינוּ
הַמָּסוּ אֶת-לִבֵּינוּ לֵאמֹר עִם
גָּדוֹל וָרֶם מִמֶּנּוּ, עָרִים גְּדֹלֹת
וּבְצוּרֹת, בְּשָׁמַיִם; וְגַם-בְּנֵי
עֲנָקִים, רָאִינוּ שָׁם.

28 Whither are we going up? our
brethren have made our heart to melt,
saying: The people is greater and taller
than we; the cities are great and fortified
up to heaven; and moreover we have
seen the sons of the Anakim there.'

Source 2: Shemot Rabba - Pekudei

בְּשֵׁלֶשֶׁה שְׁמוֹת נִקְרָא הַהָר הַזֶּה, הַר הָאֱלֹהִים, הַר חֹרֵב, הַר סִינַי.
הַר הָאֱלֹהִים לָמָּה, שְׁשֵׁם הוֹדִיעַ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
אֱלֹהוֹתוֹ. סִינַי לָמָּה, שְׁשֵׁנָּה אֶת הָעֲלִיּוֹנִים וְאָהֵב אֶת
הַתְּחִתּוֹנִים. חֹרֵב לָמָּה, שָׁבוּ נִתְּנָה הַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרְאת חֹרֵב, שֶׁנֶּאֱמַר
(תהלים קמט, ו): רוֹמְמוֹת אֵל בְּגֵרוֹנָם וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם.

This mountain has three names:

- Mountain of God
- Mount Horeb
- Mount Sinai

Source 3: Tehilim 149

יַעֲלִזוּ חֲסִידֶיךָ בְּכָבוֹד יִרְנְנוּ עַל-מִשְׁכְּבוֹתָם:

Let the faithful exult in glory; let them shout for joy upon
their couches,

רוֹמְמוֹת אֵל בְּגֵרוֹנָם וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם:

with paeans to God in their throats and two-edged swords
in their hands

Source 4: Talmud Berachot 5a

אָמַר רַבִּי יִצְחָק: כָּל הַקּוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע עַל מִטָּתוֹ, כְּאִלוֹ אוֹחֵז חֶרֶב שֶׁל שְׁתֵּי
פִּיּוֹת בְּיָדוֹ. שֶׁנֶּאֱמַר: "רוֹמְמוֹת אֵל בְּגֵרוֹנָם וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם", מֵאֵי מִשְׁמַע?
אָמַר מֶרְזוּטָרָא וְאִיתִימָא רַב אָשִׁי: מְרִישָׁא דְעַנְיָנָא, דְכָתִיב: "יַעֲלִזוּ חֲסִידֶיךָ
בְּכָבוֹד יִרְנְנוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם". וְכָתִיב בְּתַרְיָה: "רוֹמְמוֹת אֵל בְּגֵרוֹנָם וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת
בְּיָדָם".

The Gemara continues its treatment of the recitation of *Shema* upon one's bed. **Rabbi Yitzhak said: Anyone who recites *Shema* on his bed, it is as if he holds a double-edged sword, guarding him from all evil, as it is stated: "High praises of God in their mouths, and a double-edged sword in their hands" (Psalms 149:6).** The Gemara asks: **From where is it inferred that this verse from Psalms refers to the recitation of *Shema*? Mar Zutra, and some say Rav Ashi, said: We derive it from the preceding verse, as it is written: "Let the pious exult in glory; let them joyously sing upon their beds."** The praise of God from one's bed is the recitation of *Shema*. **And it is written thereafter: "High praises of God in their mouths, and a double-edged sword in their hands."**

Source 5a: Shemot Ch. 19

א בַּחֹדֶשׁ, הַשְּׁלִישִׁי, לְצֵאת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם--בְּיוֹם הַזֶּה, בָּאוּ מִדְּבַר סִינַי. **1** In the third month after the children of Israel were gone forth out of the land of Egypt, the same day came they into the wilderness of Sinai.

ב וַיִּסְעוּ מִרֶפְדִּים, וַיָּבֹאוּ מִדְּבַר סִינַי, וַיַּחֲנוּ, בַּמִּדְבָּר; וַיַּחֲן-שָׁם יִשְׂרָאֵל, נֶגֶד הַהָר. **2** And when they were departed from Rephidim, and were come to the wilderness of Sinai, they encamped in the wilderness; and there Israel encamped before the mount.

5b) Rashi

ויחן שם ישראל -

כָּאִישׁ אֶחָד בְּלֵב אֶחָד, אָבָל שְׂאֵר כָּל הַחֲנִיּוֹת בְּתַרְעוּמוֹת וּבְמַחְלָקָת:
 And Israel encamped there – as one man with one heart, but all of the other encampments were full of strife

Source 6: Shemot Ch. 32-33 – Post-Sin of the Golden Calf

כז וַיֹּאמֶר לָהֶם, כֹּה-אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל, שִׁימוּ אִישׁ-חַרְבּוֹ, עַל-יָרְכוּ; עֲבְרוּ
וְשׁוּבוּ מִשְׁעַר לְשַׁעַר, בְּמַחֲנֶה, וְהָרְגוּ אִישׁ-
אֶת-אָחִיו וְאִישׁ אֶת-רֵעֵהוּ, וְאִישׁ אֶת-קָרְבוֹ.

כח וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי-לוֹי, כְּדִבְרַת מֹשֶׁה; וַיִּפֹּל מִן-
הָעָם בַּיּוֹם הַהוּא, כִּשְׁלֹשַׁת אֲלָפֵי אִישׁ.

כט וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה, מִלֵּאוּ יָדְכֶם הַיּוֹם לַיהוָה,
כִּי אִישׁ בָּבְנוֹ, וּבְאָחִיו--וְלָתַת עֲלֵיכֶם הַיּוֹם,
בְּרָכָה.

לב וַעֲתָה, אִם-תִּשָּׂא חֲטָאתָם; וְאִם-אֵין--
מַחֲנֵי נָא, מִסִּפְרֵךָ אֲשֶׁר כָּתַבְתָּ.

לג וַיֹּאמֶר יְהוָה, אֶל-מֹשֶׁה: מִי אֲשֶׁר חָטָא-
לִי, אֶמְחֶנּוּ מִסִּפְרֵי.

לד וַעֲתָה לֵךְ נַחֵה אֶת-הָעָם, אֶל אֲשֶׁר-
דִּבַּרְתִּי לָךְ--הִנֵּה מִלֵּאכִי, יֵלֵךְ לִפְנֵיךָ; וּבַיּוֹם
פָּקְדִי, וּפְקַדְתִּי עֲלֵהֶם חֲטָאתָם.

לה וַיִּגַּף יְהוָה, אֶת-הָעָם, עַל אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת-
הָעֵגֶל, אֲשֶׁר עָשָׂה אֱהֲרֹן. {ס}

27 And he said unto them: 'Thus saith the LORD, the God of Israel: Put ye every man his sword upon his thigh, and go to and fro from gate to gate throughout the camp, and slay every man his brother, and every man his companion, and every man his neighbour.'

28 And the sons of Levi did according to the word of Moses; and there fell of the people that day about three thousand men.

29 And Moses said: 'Consecrate yourselves to-day to the LORD, for every man hath been against his son and against his brother; that He may also bestow upon you a blessing this day.'

32 Yet now, if Thou wilt forgive their sin--; and if not, blot me, I pray Thee, out of Thy book which Thou hast written.'

33 And the LORD said unto Moses: 'Whosoever hath sinned against Me, him will I blot out of My book.'

34 And now go, lead the people unto the place of which I have spoken unto thee; behold, Mine angel shall go before thee; nevertheless in the day when I visit, I will visit their sin upon them.'

35 And the LORD smote the people, because they made the calf, which Aaron made. {S}

Ch. 33

ב וּשְׁלַחְתִּי לְפָנֶיךָ, מִלְּאָךְ; וּגְרַשְׁתִּי, אֶת-
הַכְּנַעֲנִי הָאֹמְרִי, וְהַחִתִּי וְהַפְּרִזִּי, הַחִוִּי
וְהַיְבוּסִי.

2 and I will send an angel before thee;
and I will drive out the Canaanite, the
Amorite, and the Hittite, and the
Perizzite, the Hivite, and the Jebusite--

ג אֶל-אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב, וּדְבָשׁ: כִּי לֹא אֶעֱלֶה
בְּקִרְבְּךָ, כִּי עַם-קָשָׁה-עֲרָף אַתָּה--פֶּן-אֲכַלְּךָ,
בַּדֶּרֶךְ.

3 unto a land flowing with milk and
honey; for I will not go up in the midst of
thee; for thou art a stiffnecked people;
lest I consume thee in the way.'

ד וַיִּשְׁמַע הָעָם, אֶת-הַדְּבָר הַרְע הַזֶּה--
וַיִּתְאַבְּלוּ; וְלֹא-שָׁתוּ אִישׁ עֲדָיו, עָלָיו.

4 And when the people heard these evil
tidings, they mourned; and no man did
put on him his ornaments.

ה וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה, אָמַר אֶל-בְּנֵי-
יִשְׂרָאֵל אַתֶּם עַם-קָשָׁה-עֲרָף--רַגַע אֶחָד
אֶעֱלֶה בְּקִרְבְּךָ, וְכִלִּיתִיךָ; וְעַתָּה, הוֹרֵד עֲדִיךָ
מֵעַלְיָה, וְאֲדַעָה, מָה אֶעֱשֶׂה-לָּךְ.

5 And the LORD said unto Moses: 'Say
unto the children of Israel: Ye are a
stiffnecked people; if I go up into the
midst of thee for one moment, I shall
consume thee; therefore now put off thy
ornaments from thee, that I may know
what to do unto thee.'

ו וַיִּתְנַצְּלוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶת-עֲדָיִם, מִהַר
הַחֹרֵב.

6 And the children of Israel stripped
themselves of their ornaments from
mount Horeb onward.

Source 7: Shemot Rabba

הַר הַחֹרֵב, שְׁמִמְנוּ נָטְלוּ סְנֵהֲדָרִין רְשׁוֹת לְהַרְגַּ בְּחָרֵב.

It's called Har Horeb – because it was from this mountain that the Sanhedrin received permission to execute transgressors with a sword.

Source 8: Talmud Shabbat 88a

דַּרְשׁ רַבִּי סִימַאי: בְּשָׁעָה שֶׁהִקְדִּימוּ יִשְׂרָאֵל "נַעֲשֶׂה" לְ"נִשְׁמָע" בָּאוּ שְׁשִׁים רִיבּוּאֵי שָׁל מַלְאָכֵי הַשָּׁרֵת, לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל קָשְׁרוּ לוֹ שְׁנֵי כְתָרִים, אֶחָד כְּנָגֵד "נַעֲשֶׂה" וְאֶחָד כְּנָגֵד "נִשְׁמָע". וְכִיּוֹן שֶׁחָטְאוּ יִשְׂרָאֵל, יָרְדוּ מֵאָה וְעֶשְׂרִים רִיבּוּאֵי מַלְאָכֵי חֲבָלָה וּפִירְקוּם, שֶׁנֶּאֱמַר: "וַיִּתְנַצְּלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדֵימָה מֵהַר חוֹרֵב". אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: וְכוּלָן זָכָה מִשָּׁה וְנִטְלָן. דְּסַמֵּיךְ לִיה: "וּמִשָּׁה יִקַּח אֶת הָאֵהָל". אָמַר רִישׁ לְקִישׁ: עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַחְזִירָן לָנוּ, שֶׁנֶּאֱמַר: "וּפְדוּיֵי ה' יִשְׁבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה וְשִׂמְחַת עוֹלָם עַל רֵאשִׁים" — שֶׁמָּחָה שֶׁמְעוֹלָם עַל רֵאשִׁים.

Rabbi Simai taught: When Israel accorded precedence to the declaration "We will do" over the declaration "We will hear," 600,000 ministering angels came and tied two crowns to each and every member of the Jewish people, one corresponding to "We will do" and one corresponding to "We will hear." And when the people sinned with the Golden Calf, 1,200,000 angels of destruction descended and removed them from the people, as it is stated in the wake of the sin of the Golden Calf: "And the children of Israel stripped themselves of their ornaments from Mount Horeb onward" ([Exodus 33:6](#))..... Rabbi Yoḥanan said: And Moses merited all of these crowns and took them. What is the source for this? Because juxtaposed to this verse, it is stated: "And Moses would take the tent [*ohel*]" ([Exodus 33:7](#)). The word *ohel* is interpreted homiletically as an allusion to an aura or illumination [*hila*]. Reish Lakish said: In the future, the Holy One, Blessed be He, will return them to us, as it is stated: "And the ransomed of the Lord shall return, and come with singing unto Zion, and everlasting joy shall be upon their heads" ([Isaiah 35:10](#)). The joy that they once had will once again be upon their heads.

Source 8: Commentary of Kli Yakar

ולא שתו איש עדיו עליו. יש מקשים אחר שמעצמם לא שתו עדים עליהם,

מהו זה שחזר ואמר ועתה הורד עדיך מעליך?

ונראה לי שהיו כאן ב' מיני עדי:

האחד הוא, סתם עדי חח ונום וחלי שהיו מתקשטים בהם.

השני הוא, אותן הכתרים שנתנו להם בחורב על אמרם נעשה ונשמע.

ובפעם ראשון כששמעו הדבר הזה שאמר הקב"ה כי לא אעלה בקרבך והרי

הם כמנוודים לשמים, על כן ויתאבלו ולא שתו איש עדיו, מדקאמר איש עדיו

ולא אמר בני ישראל כמו שכתוב אחר כך ויתנצלו בני ישראל עדים שמע

מינה שמדבר בעדי המיוחד לכל איש ואיש לפי עשרו, העשיר ירבה והדל ימעט, וקבלו עליהם תשובה בעבור החטא הנמשך מן העדי, כמו שכתוב: ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב וגו'. 'אבל אותן ב' כתרים שקבלו בחורב לא פרקו, כי היה נראה להם כפריקת עול התורה, כאילו אמרו אין לנו חלק בתורה ובכתרה, על כן נאמר להם שנית ועתה הורד עדיך מעליך, אפילו אותן ב' כתרים. ועל זה נאמר: ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב. אותו עדי הניתן להם בהר חורב. ואמר כאן בני ישראל ולא אמר איש עדי, לפי שכל ישראל היו שוים בו כעשיר כהלך.

Source 9a: Mishna Avot 1:6

יְהוֹשֻׁעַ בֶּן פְּרַחְיָה וְנִטַּי הָאַרְבֵּלִי קִבְּלוּ מֵהֶם. יְהוֹשֻׁעַ בֶּן פְּרַחְיָה אוֹמֵר, עֲשֵׂה לְךָ רֵב, וְקַנֵּה לְךָ חֵבֵר, וְהָיוּ דָן אֶת כָּל הָאָדָם לְכַף זְכוּת:

Joshua ben Perahiah and Nittai the Arbelite received [the oral tradition] from them. Joshua ben Perahiah used to say: appoint for thyself a teacher, and acquire for thyself a companion and judge all men with the scale weighted in his favor.

9b) Rashi

'קַנֵּה לְךָ חֵבֵר'. אמרי לה ספרים ואמרי לה חבר ממש לפי שטובים השנים מן האחד וכן הוא אומר חֵרֵב אֶל־הַבְּדִים וְנִאָּלוּ:

Acquire for yourself a companion – there are those that say this is a reference to an actual friend, because two are better than one....(quotes pasuk from Yirmiyahu)

9c) Sefer Yirmiyahu 50:36

חֵרֵב אֶל־הַבְּדִים וְנִאָּלוּ חֵרֵב אֶל־גְּבוּרֵיהֶם וְחָתוּ:

A sword against the diviners, that they be made fools of! A sword against the warriors, that they be dismayed!

9d) Metzudat David

אל הבדים. אל הקוסמים שבודים דברים מלבם:
Against the Diviners – the magicians who fabricate things
from their imaginations!

Source 10: Talmud Ta'anit 7a

אמר רבה בר בר חנה למה נמשלו דברי תורה כאש שנאמר) [ירמיהו כג, כט](#)
הלא כה דברי כאש נאם ה' לומר לך מה אש אינו דולק יחידי אף דברי תורה
אין מתקיימין ביחידי

Rabba bar bar Ḥana said: Why are matters of Torah compared to fire, as it is stated: “Is not My word like fire, says the Lord” ([Jeremiah 23:29](#))? To tell you: Just as fire does not ignite in a lone stick of wood but in a pile of kindling, so too, matters of Torah are not retained and understood properly by a lone scholar who studies by himself, but by a group of Sages.

והיינו דאמר רבי יוסי בר חנינא מאי דכתיב [ירמיהו נ, לו](#) חרב אל הבדים
ונואלו חרב על שונאיהן של תלמידי חכמים שעוסקין בד בבד בתורה ולא עוד
אלא שמטפשין שנאמר ונואלו

And this is what Rabbi Yosei bar Ḥanina said: What is the meaning of that which is written: “A sword is upon the boasters [*habaddim*], and they shall become fools [*noalu*]” ([Jeremiah 50:36](#))? This verse can be interpreted homiletically: There is a sword upon the enemies of Torah scholars, a euphemism for Torah scholars themselves, who sit alone [*bad bevad*] and study Torah. And not only that, but those who study by themselves grow foolish from their solitary Torah study, as it is stated: “And they shall become fools.”

Source 11: Commentary of the Ben Ish Chai – Ben Yehoyada on Tractate Taanit

מאי דכתיב ירמיהו נ, לו "חָרַב אֶל הַבַּיִת וְנֹאָלוּ"? חָרַב עַל שׁוֹנְאֵיהֶם שֶׁל תְּלַמִּידי חֲכָמִים. נראה לי בס"ד הכתוב אמר בראשית כז, כב 'הַקֹּל קוֹל יַעֲקֹב וְהַיְדִים יְדֵי עֲשׂוֹ' ודרשו רבותינו ז"ל כשהקול קול יעקב אין הידים ידי עשו. ומה שכפל את הקול היינו לרמוז שצריך להיות הלימוד בשנים שהם שתי קולות אז יש בהם כח לבטל כח הידים של עשו שהוא החרב, והיינו כי שני פעמים קול [136] הוא מספר רעב, [272] וחרב מספרו ר"י, [210] ויש בו שני נקודות של סגו"ל שמספרם ששים, ועם הכולל שלהם הם ס"ב הרי סך הכל של חרב ונקודותיו הוא רעב, ולכן צריך ב' פעמים קול משני תלמידי חכמים לבטל החרב ועל כן כיון שלומדים יחידים ואין להם צירוף ב' קול לבטל החרב אז הוא חרב על שונאיהם של תלמידי חכמים. ונראה לי חרב אותיות חבר, שאם לומד עם חבר ניצול מן חרב.

Source 12: Ohr HaChayim Shemot 19

וענין ג' הוא בחינת ייעוד חכמים בהתחברות בלב שלם ותמים לא שיהיו בד בבד שעליהם אמר הכתוב (ירמיה נ) חרב אל הבדים (ברכות ס"ג א), אלא יתועדו יחד ויחדדו זה לזה ויסבירו פנים זה לזה, וכנגד זה אמר ויחן שם ישראל לשון יחיד שנעשו כולן יחד כאיש אחד, והן עתה הם ראויים לקבלת התורה:

Source 13: Megilat Eicha

אִיכָּה יִשְׁבָּה בְּדָד הָעִיר רַבָּתִי עִם הָיְתָה כְּאֶלְמָנָה רַבָּתִי בְּגוֹלִים שְׂרָתִי
בְּמַדִּינֹת הָיְתָה לְמָס: (ס)

Alas! Lonely sits the city Once great with people! She that was great among nations Is become like a widow; The princess among states Is become a thrall.

בְּכוֹ תִבְכֶּה בְּלִילָה וְדַמְעָתָה עַל לַחֲזִיָּה אֵין-לָהּ מִנְחָם מְכַל-אֶהְבֶּיָה כָּל-רְעִיָּה בְּגָדוֹ בָּהּ הָיוּ לָהּ לְאִיבִים: (ס)

Bitterly she weeps in the night, Her cheek wet with tears.
There is none to comfort her Of all her friends. All her
allies have betrayed her; They have become her foes.

גָּלְתָהּ יְהוּדָה מֵעֲנִי וּמֵרַב עֲבֹדָה הִיא יֹשְׁבָה בְּגוֹיִם לֹא מִצְאָה מְנוּחַ כָּל־
רֹדְפֶיהָ הַשִּׁיגוּהָ בֵּין הַמְּצָרִים: (ס)

Judah has gone into exile Because of misery and harsh
oppression; When she settled among the nations, She
found no rest; All her pursuers overtook her In the narrow
places.

דַּרְכֵי צִיּוֹן אֲבֵלוֹת מִבְּלִי בָּאֵי מוֹעֵד כָּל־שְׁעָרֶיהָ שׁוֹמְמִין כַּהֲנִיָּה נְאֻחִים
בְּתוֹלְתֶיהָ נוֹגְוֹת וְהִיא מֵר־לָהּ: (ס)

Zion's roads are in mourning, Empty of festival pilgrims;
All her gates are deserted. Her priests sigh, Her maidens
are unhappy— She is utterly

Source 14: Bamidbar Ch. 23

כִּי־מֵרָאשׁ צָרִים אֶרְאֶנּוּ וּמִגְבְּעוֹת אֲשׁוּרְנוּ הֵן־עַם לְבָדָד יֹשְׁבֵן וּבְגוֹיִם
לֹא יִתְחַשֵּׁב:

As I see them from the mountain tops, Gaze on them from
the heights, There is a people that dwells apart, Not
reckoned among the nations,

Source 15: Rav David Holzer: Kinot for Tisha Beav Commentary

תקפא. בפסוק: חלקם, ומפרשו על המחלוקת ופירוד
הלבבות שהיה ביניהם. וע"ע ברש"י שפירש: "חילקם
בהקשר לכך היה אומר מורי הגרי"ד, שרבים
מישראל לאורך שנות הגלות סברו, שסיבת הצרות
והסבל הם מחמת שאין לנו ארץ ומדינה ככל הגויים; אלא שכיום נוכחים אנו לראות, שגם כאשר אין
כבר מצב של "ישבה בדד" ולעם ישראל יש צבא וממשלה כמו לכל העמים, בכל זאת נשארנו "עם
לבדד ישכון", שאומות העולם עומדות כל העת נגד דעתנו והשקפותנו. אך כאמור, דבר זה עלינו
לראות כברכה ולא קללה - שאנו עם לבדד, ואין הגויים מבינים ומשיגים את דרכנו.